

Notitie met aanvullende informatie over de Surinaamse Volkstelling 1811

Inhoud van deze notitie:

1. Algemene toelichting.
2. Wat betekenen de afkortingen en vermeldingen in de indexen?
3. Een voorbeeld van een zoekactie met behulp van de indexen 1 t/m 3, de zoekfunctie control-f en de website Concordans Paramaribo.

1. Algemene toelichting

De in het najaar van 1811 in opdracht van het Engelse tussenbestuur van Suriname uitgevoerde volkstelling bevat de namen en andere gegevens van de meeste op dat moment in Suriname levende inwoners: (witte, gekleurde en zwarte) vrijen én slaafgemaakten.

De originele opgaveformulieren zijn in boeken ingebonden en deze worden in The National Archives in Kew, Richmond, Londen bewaard. Door goede samenwerking met het Nationaal Archief Nederland (NAN) zijn in 2024 digitaal hoogwaardige scans van deze boeken gemaakt en online beschikbaar gesteld op de website van het NAN:

<https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/1.11.06.21>

De inventarisnummers van het NAN corresponderen met de originele boeken in Engeland en zijn onderverdeeld in:

- de ingeleverde opgaveformulieren van de plantages: de inventarisnummers CO278-15 en CO278-16
- de door de witte hoofdbewoners ingeleverde opgaveformulieren van hun huishouden: de inventarisnummers CO278-17 tot en met CO278-21
- de door de vrije gekleurde en zwarte hoofdbewoners ingeleverde opgaveformulieren van hun huishouden: de inventarisnummers CO278-22 tot en met CO 278-27.

De Engelse Gouverneur P. Bonham rapporteerde over het resultaat van de telling op 30 maart 1812 in een brief aan de minister van Koloniën van Engeland (zie inventarisnummer CO278-17, scans 3 t/m 9). Hij gaf hierin de volgende 'Recapitulation':

White inhabitants with their families	2.029	
Their slaves of all descriptions		7.115
The free colored and black with their families	3.075	
Their slaves		2.599
Total number of slaves of Plantation Residence		42.223
[totalen vrije en slaafgemaakte inwoners]	5.104	51.937
		5.104
Total number of souls		57.041

Op het opgaveformulier kon de etniciteit van de inwoners worden aangegeven in drie categorieën: witten ('blanken'), kleurlingen ('couleurlingen') en zwarten ('negers'). Soms met een nadere aanduiding, zoals creool of afrikaan. Let op: In de 'witte boeken' (de inventarisnummers CO278-17 tot en met CO278-21) staan ook gekleurde en zwarte vrije inwoners en in de 'gekleurde en zwarte boeken' (de inventarisnummers CO278-22 tot en met CO278-27) staan ook witte vrije inwoners.

De lijsten van de plantages en de opgaven van de inwoners van Paramaribo bevatten ook de namen en beroepen van de tot de plantage of het huishouden behorende slaafgemaakten. Daarmee is dit ook een zeer waardevolle aanvulling op de bronnen over het Surinaamse slavernijverleden.

Helaas worden in de opgaven van de inwoners van Paramaribo geen woonadressen vermeld.

De volkstelling is niet uitgevoerd in de districten Coronie en Nickerie en ook niet onder de inheemsen en marrons in het binnenland. Ook de in Suriname gelegerde militairen, de Engelse ambtenaren en de Engelse gouverneur komen er niet in voor.

Voor het gericht zoeken in de volkstelling zijn de volgende vier indexen in PDF-vorm beschikbaar:

1. [Een index op de achternamen van de vrije inwoners van Suriname, in alfabetische volgorde.](#)
2. [Dezelfde index, maar dan in de volgorde van de inventaris- en scannummers van het NAN.](#)
3. [Een index op de namen van de slaafgemaakten in Paramaribo, in de volgorde van de inventaris- en scannummers van het NAN.](#)
4. [Een index op de namen van de plantages, in alfabetische volgorde.](#)

In de vier PDF's kan met behulp van de algemene zoekfunctie control-f digitaal gezocht worden.

Om te achterhalen welke slaafgemaakten tot het huishouden van een bepaalde vrije inwoner behoorden, kunnen hun namen met behulp van de inventaris- en scannummers in index 1 of 2 snel in index 3 gevonden worden. Met behulp van de inventaris- en scannummers in index 3 kan de naam van de eigenaar van een bepaalde slaafgemaakte snel in index 1 of 2 gevonden worden.

In index 3 staan alleen de namen van de slaafgemaakten die in 1811 in Paramaribo verbleven en eigendom waren van een vrije inwoner in Paramaribo of een plantage, en de slaafgemaakten die in 1811 op een plantage verbleven, maar eigendom waren van een vrije inwoner in Paramaribo. De namen van de slaafgemaakten die in 1811 op een plantage verbleven en eigendom waren van een plantage, staan niet in index 3. Maar via index 4, de index op de namen van de plantages, kunnen ze wel snel gevonden worden in de scans zelf.

In Suriname (Anton de Kom Universiteit) wordt gewerkt aan een totaal-database van de volkstelling, dus inclusief de namen van de slaafgemaakten op de plantages. Hierin zullen ook bovengenoemde indexen worden opgenomen.

Wat betekenen de afkortingen en vermeldingen in de indexen?

inv.nr.

inventarisnummer van het NAN.

scan

scannummer van het NAN.

folio

paginanummer van het originele boek.

abc

a = hoofdbewoner

b = partner

c = ander lid van het huishouden; in de index van de onvrije inwoners geeft dit aan wie de eigenaar van de onvrije inwoner was.

vrije inwoner

de naam van de vrije hoofdbewoner of een andere tot het huishouden behorende vrije persoon in de stad of op de plantage. De partner (huisvrouw, huishoudster) is zoveel mogelijk onder haar eigen ongetrouwde naam opgenomen. De namen van kinderen zijn meestal niet opgenomen. Wel worden de aantallen jongens en meisjes vermeld.

onvrije inwoner

de naam van de onvrije inwoner in de stad. Zie ook de algemene toelichting op index 3 hierboven.

nr.

volgorde van de onvrije inwoner op het opgaveformulier.

K=kleur:

w = wit

k = kleurling

z = zwart.

H=herkomst:

a = afrikaan

c = creool

cr = carboeger

ce = castice

mt = mulat

me = mustice

in = inheems

ch = chinees.

beroep

het beroep van de vrije of onvrije inwoner, gestandaardiseerd.

plantage

de plantage van verblijf.

mvjme

man, vrouw, jongen of meisje, in deze kolom is soms aangegeven of kinderen onderdeel uitmaken van het huishouden.

tot.

totaal aantal personen in het huishouden.

vrij

het aantal vrije personen in het huishouden of op de plantage.

onvrij

het aantal slaafgemaakten dat deel uitmaakt van het huishouden in de stad.

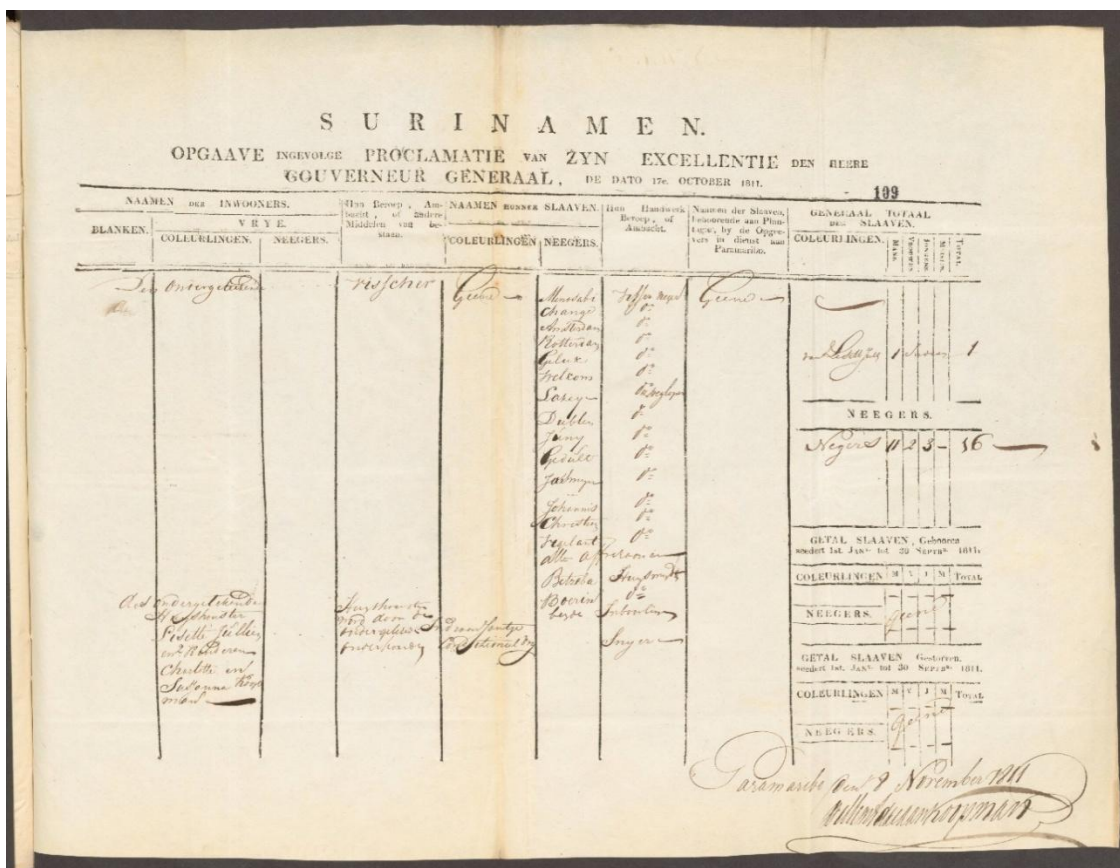
Een voorbeeld van een zoekactie met behulp van de indexen 1 t/m 3, de zoekfunctie control-f en de website Concordans Paramaribo

Op zoek naar Willem Adriaan Koopman (een willekeurig voorbeeld) leveren de indexen 1 t/m 3, het gebruik van control-f (op de naam Koopman) en het inv. en scannummer de volgende informatie op:

	inv. nr.	scan	folio	vrije inwoner	beroep	plantage	mv&jm	tot.
Index 1	22	144	109	Willem Adriaan Koopman	visser		m	1
Index 2	22	144	109	Lisette Jullien	huishoudster		v&kinderen	3
Index 3	22	144	109 a	1 Minosabi	z a visser		m	
	22	144	109 a	2 Change	z a visser		m	
	22	144	109 a	3 Amsterdam	z a visser		m	
	22	144	109 a	4 Rotterdam	z a visser		m	
	22	144	109 a	5 Geluk	z a visser		m	
	22	144	109 a	6 Welkom	z a visser		m	
	22	144	109 a	7 Lakey	z a visser		m	wegloper
	22	144	109 a	8 Dublin	z a visser		m	
	22	144	109 a	9 Juny	z a visser		m	
	22	144	109 a	10 Gedult	z a visser		m	
	22	144	109 a	11 Jasmijn	z a visser		m	
	22	144	109 a	12 Johannis	z a visser		m	
	22	144	109 a	13 Christian	z a visser		m	
	22	144	109 a	14 Vigelant	z a visser		m	
	22	144	109 a	15 Betzeba	z c huismeid		v	
	22	144	109 a	16 Boerin	z c huismeid		v	
	22	144	109 a	17 Jantje	z c snijder		m	zoon van Lisette Jullien, conditioneel vrij

[SCAN](#)

[Scan 144 op inventarisnummer CO278-22](#) geeft meer details en laat bij nauwkeurige bestudering zien dat de informatie over Jantje in index 3 niet helemaal correct en compleet is.

Met behulp van de [website Concordans Paramaribo](#), met name de daarop beschikbaar gestelde [Huiseigenarenlijst 1812](#) en de [Omrekeningstabel 1812-2022](#) kan toch informatie gevonden worden over het vermoedelijke woonadres van dit huishouden. Omdat Willem Adriaan Koopman volgens de Huiseigenarenlijst 1812 slechts één woning bezit, is dit waarschijnlijk de woning waarin hij en zijn huishouden dat jaar zelf woonden.

Huiseigenarenlijst 1812 op Concordans Paramaribo

	Huisnummer en Wijk	Huur- waarde
Willem Adriaan Koopman	No.474.w.4	1800

Omrekeningstabel 1812 – 2022 Concordans Paramaribo

2022	1885	1837		1817	1812
Saramaccastraat 59	E. 21	E. 21	Saramaccastraat	D.544	474.W.4
Saramaccastraat 61	E. 21	E. 21	Saramaccastraat	D.544	474.W.4

9

Henk Muntjewerff
14 mei 2025